

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 45516914-110.04.06-[821.66]
Konu : 1416 sayılı Kanun uyarınca
hizmet değerlendirilmesi

.. / .. /

30/12/2014*11745

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

Bilindiği üzere, 6528 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılmak suretiyle söz konusu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilecek öğrencilerin seçim esasları, eğitimlerini başarı ile tamamlayıp yurda döndükten sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere atamalarının ne şekilde yapılacağı gibi hususlar düzenlenmiştir.

Ayrıca, 19/11/2014 tarihli ve 6569 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle de 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Kanunun 21 inci maddesi yeniden değiştirilmiş olup, uygulama birliğinin sağlanması bakımından aşağıdaki açıklamaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

1416 sayılı Kanunun 21 inci maddesi;

“Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenler öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere, adlarına gönderildikleri kurumların ilgili kadrolarına atanır.

Millî Eğitim Bakanlığında istihdam edilmek üzere Millî Eğitim Bakanlığı adına ve hesabına bu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilenlerden gönderildikleri ülkede doktora öğrenimlerini tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere yurda dönenler, Millî Eğitim Uzmanı kadrolarına atanır.

Bu kişilerin yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirdikleri sürelerin tamamı, Bakanlıkça belirlenen yurt dışında azami eğitim süresini geçmemek üzere, memuriyette geçmiş sayılarak, bu sürelerin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir ve 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (B) fıkrasında öngörülen çalışma sürelerinin hesabında da dikkate alınır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca staj amacıyla yabancı ülkelere gönderilecek memurlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.”

şeklinde düzenlenmiş olup bu hüküm ile bu Kanun uyarınca yurt dışına gönderilenlerden yükseköğretim kurumları adına gönderilenlerin adlarına gönderildikleri kurumların ilgili kadrolarına, Millî Eğitim Bakanlığı adına ve hesabına gönderilenlerden gönderildikleri ülkede doktora öğrenimlerini tamamladıktan sonra yurda dönenlerin ise Millî Eğitim Uzmanı kadrolarına atanmaları ve mecburi hizmetlerini atandıkları kurumlarda yerine getirmeleri öngörülmekte, ayrıca yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirdikleri sürelerin

tamamının Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenen yurt dışında azami eğitim süresini geçmemek üzere memuriyette geçmiş sayılacağı, bu sürelerin kademe ilerlemesine ve derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirileceği belirtilmiş bulunmaktadır.

6528 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 1416 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü madde ile yurt dışına eğitim amacıyla gönderilenlerden öğrenimlerini tamamlayıp mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmeye başlayanlar (bu yükümlülüklerini bitirenler dâhil) ile hâlen yurt dışında eğitimlerine devam edenlerin de söz konusu 21 inci madde hükümlerinden yararlandırılması öngörülmüştür.

Ayrıca, anılan Kanun hükümlerine dayanılarak Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan Türk Öğrencilerin Yabancı Ülkelerde Öğrenimleri Hakkında Yönetmelik 2/10/2014 tarihli ve 29137 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 4 üncü maddesi ile de esas öğrenim; ihtiyaç duyulan hallerde görülen dil, hazırlık veya telafi öğreniminden sonra başlayan öğrenim olarak, dil öğrenimi; yurt içi veya yurt dışında esas öğrenim öncesi Bakanlık marifetiyle düzenlenen yabancı dil kursları olarak, hazırlık öğrenimi; öğrencinin yurt dışında yapacağı esas öğrenime temel oluşturacak ve esas öğrenim göreceği yükseköğretim kurumu tarafından gerekli görülen eğitim olarak tanımlanmıştır. Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesinde, mecburi hizmet karşılığında yurt dışına gönderilenlerin yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirdikleri sürelerin tamamının, Bakanlıkça belirlenen yurt dışında azami eğitim süresini geçmemek üzere, kademe ilerlemesine ve derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirileceği belirtilmiş ve 11 inci maddesinde de bu kapsamda yurt dışına gönderilen öğrencilerin yurt dışında normal öğretim süreleri ile yapılabilecek süre uzatımlarına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ihtiyacını karşılamak üzere 1416 sayılı Kanun Kapsamında lisansüstü öğrenim amacıyla yurt dışına gönderilenlerden öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere, adlarına gönderildikleri yükseköğretim kurumlarının kadrolarına atanmalar hakkında aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

2914 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde öğretim üyelerinden; profesörlerin birinci derecenin, doçentlerin üçüncü derecenin, yardımcı doçentlerin beşinci derecenin, ilk kademe aylığını bu kadrolara atandıkları tarihi izleyen aybaşından itibaren alacakları belirtilmiş, aynı maddenin son fıkrasında da; öğretim görevlileri, okutmanlar, araştırma görevlileri, uzman, çevirici ve eğitim- öğretim planlamacılarının giriş derecelerinin (657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler”i ile getirilen kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleri hariç) Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca öğrenim niteliğine ve süresine göre tespit edilecek kazanılmış hak aylık derece ve kademelerine iki derece eklenmek suretiyle belirlenmesi öngörülmüştür.

Buna göre, belirtilen kapsamda bulunan öğretim elemanlarının Bakanlıkça belirlenen yurt dışında azami eğitim süresini geçmemek üzere yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirdikleri sürelerin tamamının memuriyette geçmiş sayılarak bu sürelerin, ilgililerin kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilmesi ve görev aylık derecelerinin de kazanılmış hak aylık dereceleri dikkate alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

Ancak bu durumda görev aylıklarının öğretim üyeleri ve öğretim yardımcıları olarak ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede durum;

I) Öğretim üyeleri açısından değerlendirildiğinde;

2914 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinde öğretim üyelerinin görev aylıkları itibarıyla atanacakları dereceler belirlenmiş ve bu şekilde üst dereceye atanan öğretim üyelerinin bu dereceleri kazanılmış hak olarak aldıktan sonra geçirecekleri her yıl için bir kademe ilerlemesinden yararlanacakları, ayrıca aynı Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci paragrafında da, öğretim üyelerinden 3 üncü maddenin (A) bendinde gösterilen kadrolara atandıkları tarihte kazanılmış hak aylık dereceleri giriş derecelerinin üzerinde olanlar ile bu kadrolara derece yükselmesi suretiyle ulaşanlar hakkında 657 sayılı Kanununun 161 inci maddesi hükmünün uygulanacağı ve kazanılmış hak aylıkları başlangıç derecelerinin ileri kademelerine gelenlerin aylıklarının bu kademeler üzerinden ödeneceği belirtilmiştir.

Belirtilen hükümler uyarınca 1416 sayılı Kanununun 21 inci maddesi hükmü gereğince kazanılmış hak aylıkları yükseltilecek öğretim üyelerinin söz konusu işlem nedeniyle kazanılmış hak aylıklarının görev aylıklarının üstünde bir dereceye ulaşması halinde unvanları itibarıyla derecelerine uygun atanabilecekleri bir kadronun bulunması halinde 2914 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin (A) bendinin son fıkrası uyarınca üst dereceye atanmaları, atanabilecekleri bir kadronun bulunmaması halinde buldukları derecelerde kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle işlem tesis edilmesi, aylıklarının da anılan Kanununun 4 üncü maddesi hükümleri dikkate alınarak ödenmesi gerekmektedir.

II) Öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcılarını açısından değerlendirildiğinde;

Söz konusu 3 üncü maddenin son fıkrasında, öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcılarının giriş derecelerinin (657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler”i ile getirilen kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleri hariç) Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca öğrenim niteliğine ve süresine göre tespit edilecek kazanılmış hak aylık derece ve kademelerine iki derece eklenmek suretiyle belirleneceği belirtilmiştir.

Anılan maddede, ilgililerin görev aylık derecelerinin ne şekilde tespit edileceği açık bir şekilde düzenlenmekle birlikte, kazanılmış hak aylık derecelerinin 657 sayılı Kanunda yer alan bazı hükümlerle sınırlı tutulmak suretiyle söz konusu Kanuna atıf yapılmak suretiyle düzenlenmesi öngörülmüştür.

Buna göre, bu kapsamdaki öğretim elemanlarının görev aylıklarının, (657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler”i ile getirilen kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleri hariç) Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca öğrenimin niteliğine ve süresine göre tespit edilecek kazanılmış hak aylık derece ve kademelerine iki derece eklenmek suretiyle belirlenmesinin öngörülmüş olması nedeniyle bunun dışında görev aylığının belirlenmesinde herhangi bir unsurun dikkate alınmasına imkan bulunmamaktadır.

Buna karşılık, 1416 sayılı Kanununun 21 inci maddesi ile Bakanlıkça belirlenen yurt dışında azami eğitim süresini geçmemek üzere yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirilen sürelerin tamamının, memuriyette geçmiş sayılacağı ve bu sürelerin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirileceği yönünde özel bir düzenleme yapılmıştır.

Buna göre, 1416 sayılı Kanununun 21 inci maddesi gereğince belirtilen kapsamda bulunan öğretim elemanlarının kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin ilerletilmesi gerektiğinden ve görev aylık derecelerinin de kazanılmış hak aylık dereceleri dikkate alınmak

suretiyle belirlenmesi öngörüldüğünden, öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcıları açısından söz konusürelerin öncelikle kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilmesi ve bu değerlendirme sonucu oluşan kazanılmış hak aylık dereceleri dikkate alınarak görev aylıklarının belirlenmesi gerekmektedir.

III- Kapsama dahil bulunan tüm öğretim elemanları açısından;

İlgililerin kazanılmış hak aylıklarında ve görev aylıklarında yukarıda belirtildiği şekilde yapılacak değerlendirme işleminde Milli Eğitim Bakanlığınca yürürlüğe konulan söz konusu Yönetmelikte tanımlanan **esas öğrenim sürelerinin** dikkate alınması gerekmektedir.

Ayrıca, 1416 sayılı Kanununun 21 inci maddesi uyarınca ilgililerin kazanılmış hak aylıklarında ve görev aylıklarında yapılan hizmet değerlendirmeleri sonucunda ulaşılan derece ve kademelere ilişkin aylık ve mali hakların ise söz konusu maddenin yürürlüğe girdiği 14/03/2014 tarihinde görevde bulunanlar açısından anılan tarihi takibeden aybaşı olan 15/3/2014 tarihinden itibaren ödenmesi gerekmektedir.

Bilgilerini ve uygulama birliğinin sağlanması bakımından yukarıda belirtilen Bakanlığımız görüşünün yükseköğretim kurumlarına duyurulmasını rica ederim.

İsmail İlhan HATIPOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür